

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. I. Quando, quoloco, & quomodo poßint uti Regulares privilegiis ipsis
concoßis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

§. I.

*Quando, quo loco, & quomodo possint
uti Regulares privilegii ipsi
concessi.*

Ad utrum-
dum
privile-
gio pro
foro
consci-
entia non
requiri-
tur scri-
ptura.

120. **U**T privilegiatus possit uti in foro conscientia privilegio sibi immediatè, vel per communicationem concessio; debet ipsi foro de validitate, aut firmitate ejus, vel saltem circa hoc habere opinionem probabilem, quod sufficit ut sit utus in conscientia illo utendo. Non requiritur autem pro tali foro scriptura, vel bullatio, ut latè diximus *num. 57.* sed sufficit, quod oretenus illud impetraverit, vel concessum esse sibi constet, per aliquod vivæ vocis oraculum. An verò, & quomodo revocata fuerint vivæ vocis oracula per Urbanum VIII. dicemus *capite sequenti.* Vel etiam sufficit, quod per consuetudinem illud adquisierit. Nā per consuetudinem posse acquiri privilegia, diximus supra *num. 30.* Pro foro autem externo requiritur, quod illud exhibeat in scriptis, vel in forma probante; quia in hoc foro nulli creditur sine probatione, *cap. tua nos, de sponsalibus, cap. accepimus 4. de privilegiis, cap. cum persona 7. eodem titulo in 6.* Quomodo autem pro foro externo probetur privilegium, dictum est jam à nobis supra *num. 29. & 30.*

In dubiis
de valo-
re privi-
legii,

121. Sed rogabis primò, an Episcopus dubitans de validitate privilegii Regularium, an sit in usu, an subrepticium, an vitiosum, an amissum, aut aliter intelligendum, possit

Regulares impedire, ne interim tali non privilegio utantur? § Respondetur test Episcopus negativè: tum, quia illis privilegiorum Regularium judicialis interpretatio est prohibita, uti probavimus *sup. num. 72.* & sic de eis judicare non possunt: sed consulenda est Sedes Apostolica, & interim lite pendente circa valorem, non est privandus privilegiatus sua possessione: tamen si talis possessio sit contra jus. Tum etiam, quia nemo potest esse iudex in causa propria, quod præstaret Episcopus, si modo dicto ageret contra exhibentem sua privilegia. Tum denique, quia privilegia Regularium in dubio, latè sunt interpretanda, ut diximus *num. 73* & stante utriusque opinione, aut dubio, in favorem eorum explicanda sunt, ut ex multis probavimus, *num. 74.* & sic tenent Authores dictis locis citatis, & in præsentì, Rodriguez *tom. I. quest. 56. art. 12.* & *tom. 2. quest. 64. art. 7.* Pellizzar. *tract. 8. cap. 1. nu. 85.* Petrus ab Angelis *disp. 2. sect. 3. num. 8* § Addit autem Hieronymus Garcia in *Polit. Regul. tom. 1. tract. 8. diff. 1. dub. 4. num. 13.* posse Religiosos uti suis privilegiis adversus quemcumque inferiorem Papa, & si ab oppositione non desistat, eum excommunicare, & quod factum fuerit ab Episcopo, vel alio adversus illos esse nullum, ob indultum Julii II. Fratribus de Monte Oliveti, & Leonis X. qui concessit Augustinianis, ut Clericos, qui se opposuerint, possint privare suis dignitatibus. Quod privilegium refertur in *compendio Societatis*

§ 2

§. 2.

9. 2. Sed ad hoc debent iudicem conservatorem nominare.

Uti possunt Regulares suis privilegiis, etsi habuerint non usum, vel usum contrarium.

122. Rogabis secundò: an Regulares possint uti suis privilegiis, etsi contra ea habuerint usum contrarium? § Respondetur affirmativè, ob privilegium bullatum Eugenii IV. concessum Congregationi S. Justinæ, quod refert Rodriguez in *bullar. fol. 199.* & Tambur. *de iure Abbat. tom. 1. disp. 16. quest. 12. num. 4.* in quo statuitur, *ut si quando contigerit quòd per aliquem, aut plures actus contra huiusmodi, aut quacumque alia privilegia, indulta, gratias, immunitates prædictæ Congregationi concessa, aut ipsorum aliquod, à quocumque, cuiuscumque conditionis, gradus, seu status existat, ex negligentia, vel ignorantia præsentium, vel futurorum, quibus hæc conceduntur, aut alia quavis causa, propter quam fuerit aliter attentatum, vel pro tempore observatum ignoranter, vel scienter procedatur, nullum tamen præiudicium deereis, privilegiis, indultis, gratiis generetur; sed in suo vigore, ac robore permanens.* Portel, in dubiis Regularium, verbo privilegium, in addit. numer. 4. Tamburin, loco citat. Diana 3. part. tract. 2. resolut. 88. Joannes à Cruce de statu Relig. lib. 2. cap. 3. dub. 2. conclus. 2. Pellizzar. supra num. 77. Sed de hoc amplius redibit sermo cap. sequent. cum de amissione privilegiorum per non usum, vel usum contrarium loquemur. § Atque idem Eugenius IV. Monasterio S. Pauli extra muros concessit, ut non possit præscribi contra ejus privilegia, nisi per 100. annos, ut refert Tamburin. loco citat. Quæ præscriptio debet nume-

rari ab ultima confirmatione, ex certa scientia, ut asserit Joannes à Cruce loco citat. & Tambur. *quest. 14. num. 8.* Antonius à Spiritu sancto *tr. 1. disp. 1. num. 114.* § Ac denique idem Eugenius IV. concessit Congregationi S. Benedicti, ut eorum privilegia non possint amitti per contrarium usum, vel per non usum, ut refert Portel, & Diana citati.

123. Rogabis tertio, an possint Superiores Regulares limitare usum privilegiorum suis inferioribus, vel illum in totum auferre? § Respondetur affirmativè, juxta dicta nu. 76. præcipue autem Generales, Capitula Generalia, aut Provincialia possunt limitare, seu restringere sibi subditis usum quorumcumque privilegiorum Apostolicorum, ut concessit Leo X. Minoribus, & habetur in Compendio Mendicantium, verbo privileg. Fratrum, §. 26. & Clemens IV. Cisterciensibus, ut in eorum comp. verbo privileg. §. 6. reperitur, & Gregorius XIII. Societati, ut in compendio privilegiorum ejus dicitur, verbo gratiarum usus, §. 2. atque ita tenent Tambur. *tom. 1. disp. 16. quest. 9. num. 1. & 2.* Diana 3. part. tract. 2. resolut. 87. Peyrin. *tom. 1. privileg. constit. 2. Julii XII. §. 3. num. 9.* Antonius à Spiritu Sancto *num. 105.* Miranda *tom. 2. quest. 43. art. 4.* Bastæus verbo privileg. *num. 41.* Manuel Rodriguez *tom. 1. quest. 9. art. 2.* Hieronym. Rodriguez *resolut. 116. num. 26.* Portel. verbo privileg. *num. 78.* § Non tamen poterunt, virtute prædictarum concessionum tollere aut limitare privilegia, quæ sunt in corpore juris inser-

Superiores Religiosi non possunt eorum privilegia restringere, & auferre suis Religiosis.

ta. V. g. quòd Superiores confiteri extero Sacerdoti possint, & alia hujusmodi: quia privilegia in corpore juris inserta, habent vim legis, quam abrogare, vel tollere aut restringere non potest inferior. § Et ex dictis locis citato, constat, posse Capitulum Generale restringere, & auferre usum alicujus, vel aliquorum privilegiorum, respectu Generalis: quia privilegio, quod fuit toti Religioni concessum, ipsa tota conjuncta in Capitulo potest cedere, & usum illius à quolibet abdicare. Pellizzar. num. 63. Antonius à Spiritu sancto num. 106.

Quando privilegiatus adversus privilegium agere potest.

124. Rogabis quarto, an privilegiatus adversus pariter privilegium, possit uti privilegio sibi concesso? § Aliqua diximus circa hanc difficultatem supra num. 103. sed quia alia ad hunc locum remisimus, respondemus utrumque esse verum, & affirmativam partem, & negativam, habere locum; sed in diversis casibus, v. g. habet quis privilegium generale accipiendi decimas ab omnibus existentibus in hoc territorio: habet alius privilegium speciale non solvendi decimas, hic potest agere adversus illum; ille vero agere non potest adversus istum: quia speciale prævalet generali, cum generi derogetur per speciem. Regul. 34. de regul. juris. Imo non prævalet cum non sit contra, quia in generali semper intelliguntur excepti, qui speciale habuerint privilegium. Idem est in isto casu. Habet aliquis creditor privilegium ad compellendum omnem debitorem: & debitor talis habet privilegium, ut non possit compelli intra ta-

le tempus, ut in hoc regno habent agricola, ut non possint cogi ad solvendum tempore messis colligenda: non poterit creditor ille hunc debitorem compellere; sed magis iste per privilegium se potest contra illum defendere. Accipe aliud exemplum: habet Dux privilegium à Rege ut obliget quemcumque Plebanum, ut recipiat hospitem militem: habet è contra Plebanus Religiosorum Carmelitarum Confrater, è quòd recipiat Fratres in sua domo, privilegium ne cogatur ad recipiendos tales milites: in tali casu Dux privilegiatus, non potest agere contra illum Plebanum; quia ille est in genere privilegiatus, iste in specie, & sic iste adversus illum debet prævalere. Ita in aliis, & similibus casibus, tenent Palaus tractatu 3. disp. 4. punct. 8. num. 2. Rodriguez tom. 1. quest. 9. artic. 1. Garcia tract. 8. diff. 1. dub. 8. numer. 3. Salas de legib. disp. 17. sect. 14. num. 14. Antonius à Spiritu sancto tract. 1. disp. 1. num. 115. Bassæus verb. Privileg. 4. num. 12. Bordon. tom. 2. resolut. 52. num. 63. Pellizzar. tract. 8. cap. 1. numer. 78.

125. Si tamen contraria privilegia concurrant, ita quòd non possint concordari, ut utrumque valeat; ut si privilegium habeat Monasterium ædificatum, ne aliud intra spatium certarum annorum ædificetur, & alteri Monasterio concessum sit intra illud spatium ædificare; tunc antiquius privilegium debet prævalere adversus posterius: cum Princeps non præsumatur velle derogare juri alterius, jam acquisito, nisi illius fa-

Quomodo privilegiatus non potest agere contra privilegium.

ciat expressam mentionem, illi manifeste derogando. Idem est, quotiescumque agitur de damno vitando, vel lucro acquirendo: tunc ille præfertur, qui passurus est damnum, Bartholus in *authentic. quas actiones, Cod. de sacros. Eccles. num. 3.* Suarez lib. 8. de legib. cap. 23. num. 5. & 6. Pellizzar. Bordon. Palau, Rodriguez, *loci citatis*, & constat ex dictis supra n. 103

§ At verò si utrumque privilegium sit æquale, æque favorabile, & concurrant in actu exercito; tunc privilegiatus uti non potest privilegio adversus alium pariter privilegiatum; eò quòd simile non agit in omnino simile, ut docet Philosoph. lib. 4. de generat. cap. 7. text. 50. & tunc currit regula illa juris, de qua mentionem fecimus num. 102, quòd privilegiatus contra pariter privilegiatum non gaudeat privilegio, l. *verum, ff. de Minoribus*. Et sic quando duo habent privilegium circa eandem rem æquale, utrumque conquassatur, & cessat; & standum est juri communi. Quare miles adversus militem uti non potest privilegio militum, minor adversus minorem, non potest uti privilegio Minorum. Cujus duo exempla adduximus tom. 3. tractat. 14. de contract. cap. 5. de testam. numer. 121. 125. & 126. circa quartam Trebellianicam deducendam ab hæreditate, & quartam falcidiam deducendam ex legatis.

Privilegiatus, in omni loco potest uti

126. Rogabis quòd, an Regularis, vel quilibet alius privilegiatus, possit in omni loco uti privilegiis sibi concessis? § Responderetur, quòd si privilegium sit absolute, & absque

ulla determinatione concessum; potest in quolibet loco illo uti, nisi de mente concedentis aliter constet. Tum: quia sicut privilegium absque determinatione temporis concessum, est perpetuum, & pro omni tempore, sic concessum absque determinatione loci, deservit pro omni loco. Tum etiam: quia ubi lex non distinguit, aut limitat, nec nos distinguere debemus, aut limitare; nisi ad id aliqua ratione, aut lege cogamur. Bonac. *disp. 1. quest. 3. punct. 5. num. 1.* Palau *tract. 3. disput. 4. punct. 6. num. 1.* Suarez lib. 8. cap. 26. num. 2. Pellizzar. *tract. 8. cap. 1. num. 59.* Bassæus *verb. privileg. 5. num. 7.* § Ex quo fit, posse privilegiatum uti privilegio reali, vel personali sibi concessio, absque ulla determinatione loci, ubicumque fuerit, etiam extra territorium concedentis (dummodo speciali lege, consuetudine, vel statuto, non fuerit materia illius prohibita in alio loco, & absit scandalum, ut supponimus) quia privilegium sequitur personam, vel qualitatem ejus: & cum non sit locale, non alligatur loco, sed personæ, si fuerit personale; vel qualitati personæ, si reale. V.g. habes dispensationem à tuo Episcopo in voto castitatis; quando illam concedere potest, potes ubique matrimonium contrahere, vel debitum ab uxore petere. § Habes licentiam ab Episcopis, vel Inquisitoribus legendi libros prohibitos; ubique potes eos legere. Dispensatus es ab Episcopo in jejuniis, in abstinentia carnium, in irregularitate; ubicumque fueris, potes tali dispensatione uti. Sic

suo privilegio.

ci-

citati, & Sanchez lib. 8. de matr. disp. 31. num. 17. Salas de legib. disput. 17. sect. 10. num. 54. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 23. num. 16. Azor lib. 5. cap. 23. quest. 6. & alii communiter.

Prima limitatio præcedentis doctrinae.

127. Sed duplicem limitationem tetigimus. Prima est: *Nisi aliud constet de mente concedentis.* Si autem constaret ipsum solum velle pro certo loco valere privilegium, pro illo tantum eo uti poteris. Mens autem concedentis colligi potest, tum ex verbis illius, tum ex supplicatione, quæ interponitur, tum ex re, quæ petitur, tum ex antecedentibus, & consequentibus, tum ex ratione motiva, & finali, ob quam conceditur. Ex quo fit primò: quòd si concedens privilegium, plures habeat Provincias, & regna; inspiciendus est modus loquendi: nam si loquatur ut Princeps unius loci, & non alterius, censetur solum pro uno loco privilegium concessisse. Si loquatur ut Princeps omnium, censetur universalem pro suis regnis facultatem dedisse. Unde privilegium concessum ab Imperatore, ut Imperatore, vel à Pontifice, ut tali, valet pro omnibus locis, & regnis. Sequitur secundò, Quòd si Papa àlicui Nationi facultatem comedendi lacticia concedat in Quadragesima, ob distantiam Regionis à mari, vel ob defectum, & inopiam piscium; non licet extra talem Regionem vesci lacticiis: quia cum Superior in concedendo privilegium respexerit conditionem illius loci particularis, & ob illam motus est ad concedendum, præsumitur nolle illud concedere, extra illam Regionem. Suarez

num. 3. & 4. Bonacin. num. 3. Layman. lib. 1. tract. 4. cap. 23. num. 16. quest. 3. Palaus supra num. 3. Privilegium autem Bullæ Cruciatæ ex editur etiam extra Hispaniam; quia concessum fuit à Pontifice absolute, non ob inopiam piscium; aliàs in locis maritimis eo uti Hispani non possent; sed ut jejunii rigorem temperaret sumentibus bullam, ob eleemosynam in subsidium Cruciatæ præstitam.

128. Secundam adhibuimus limitationem: *Dummodo speciali lege, consuetudine, vel statuto, &c.* Si enim in illo loco sit specialis lex, aut consuetudo contra privilegium, illo uti non poteris, nisi à Principe illius loci habeas illud, quia adversus legem aliquam, non potest privilegium concedere, nisi qui illam tulit, vel Superior illius: idcirco si ibi habeas domicilium, non poteris uti tali privilegio concessò ab Episcopo, vel Principe, qui non est talis respectu talis territorii. Si tamen ibi ut hospes existas, non indiges privilegio ad agendum contra legem, vel si fuerit aliàs jure etiam communi prohibitum; poteris illo uti: quia leges municipales non obligant hospites, vel peregrinos, ut diximus tract. 11. de legibus cap. 3. num. 58. Nisi sint etiam leges vel consuetudines circa contractus; quas etiam peregrini, & transeuntes tenentur observare, juxta ibidem dicta, & tom. 2. de matr. cap. 8. num. 18.

129. An verò sufficiat te habere privilegium à Superiori Principe concessum, ut contra leges municipales agere possis, vel requiratur te illud

Secunda limitatio præcedentis doctrinae.

Cujusdam casus resolutio illud

propo-
nicur.

illud habere à Principe illius loci, qui legem tulit? ut si ab Episcopo hujus territorii sit impositum jejunium, aut dies festus indictus, aut abstinencia à carnibus, vel consuetudine sint hæc introducta, an uti possis privilegio absolute à Pontifice concessio non jejunandi, non abstinendi à carnibus, dubium est apud Authores, &c. Aliqui negant: quia Pontifex concedendo illud privilegium, non censetur velle legibus municipalibus derogare; quia eas ignorare præsumitur. Palus num. 3. Bonacin. num. 3. & 4. Sed hoc verum est, quando materia non est de rebus, quæ sub jure communi soleant cadere frequenter. Secus si sit de illis, ut in exemplis adductis: quia Superior, vel Episcopus illius loci imponendo jejunium, vel abstinenciam à carnibus, non intendit graviolem obligationem imponere, quam imponat jus commune: & consequenter virtualiter vult, ut quotiescumque aliquis in jure communi, vel in jejunio Ecclesiastico dispensationem habet, censeatur ad illud speciale jejunium dispensationem habere. Sic Salas de legib. disp. 17. sect. 10. num. 56. cujus opinionem ideo amplexari sumus; quia videtur durum, & difficile asserere, eum qui à Pontifice habet dispensationem, vel privilegium nunquam jejunandi, nunquam à carnibus abstinendi, etiam in Quadragesima, etiam in Vigiliis, etiam in Feriis sextis; teneatur jejunare, aut à carnibus abstinere diebus, quibus in suo loco, vel consuetudo, vel Episcopi præceptum introducere obligationem jejunii, vel

abstinenciam à carnibus; cum illorum observantia sit gravior, sacratior, & urgentior, utpote ab Apostolis accepta, quam alia quæcumque introducta.

§. II.

An Regulares uti possint privilegia per Tridentinum revocatis.

130. **H**Æc est gravissima difficultas, multum inter Authores agitata. Et quia ad praxim multum necessaria sunt, quæ dicemus, libuit ex professo illam examinare. Porro non loquimur in præfenti de omnibus privilegiis, quæ sunt cõtra decreta Tridentini, (cum, ut diximus num. 50. non omnia, quæ sunt hujusmodi, sint per illud revocata;) sed de illis privilegiis, quibus resistit Tridentinum, per clausulam revocatoriam illorum, dicendo: *Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & similibus verbis, cujus plura exempla affert Joannes à Cruce, de statu Religioso lib. 2. cap. 3. dub. 6.* Talis autem derogatio privilegiorum aliquando ponitur in fine capituli, vel decreti, ut patet sess. 5. cap. 2. & sess. 23. cap. 12. & aliis locis. Aliquando ponitur in fine sessionis, in qua multa capita, seu decreta comprehenduntur, ut patet ex sess. 25. de Regular. cap. 22. De istis ergo sic revocatis per Tridentinum loquimur: an modò vim habeant, ita ut illis possint uti Regulares vel in foro externo, vel in foro conscientie? § Et quidem, si loquamur de pri-

Quid certum sit in hac difficultate, & quid dubium.